

Warszawa 23 kwietnia 2026

UAM w Poznaniu, sale 512 i 513 Budynku D

Opis rozwiązań z zakresu akustyki pomieszczeń

Opracowanie: dr Łukasz Błasiński – akustyk

Łukasz Błasiński
.....
dr Łukasz Błasiński.....

Niniejsze opracowanie objęte jest prawem autorskim.

Spis treści:

1	Podstawa i zakres opracowania	4
1.1	Podstawa formalna	4
1.2	Podstawa merytoryczna.....	4
1.3	Zakres opracowania	4
2	Lokalizacja sal.....	4
2.1	Lokalizacja budynku	4
2.2	Funkcje sal.....	4
3	Najważniejsze parametry akustyczne pomieszczeń.....	5
3.1	Czas pogłosu.....	5
3.2	Wartość współczynnika transmisji mowy STI.....	5
4	Pomiary parametrów akustycznych sal.....	6
4.1	Czas pogłosu.....	6
4.2	Współczynnik zrozumiałości mowy STI (Speech Transmission Index)	7
5	Analiza wyników pomiarów	7
5.1	Czas pogłosu.....	7
5.2	Współczynnik zrozumiałości mowy STI	8
6	Rozwiązania z zakresu akustyki wnętrza.....	9
6.1	Model komputerowy	9
6.2	Czas pogłosu.....	10
6.3	Zrozumiałość mowy	12
6.4	Sposób wykończenia pomieszczenia.....	12
7	Podsumowanie	13

Spis rysunków w opracowaniu:

Rysunek 1: Odczytanie z krzywej zaniku wartości do określenia parametrów RT20 i RT30	5
Rysunek 2: Zmierzone wartości EDT i RT20 w sali 512	6
Rysunek 3: Zmierzone wartości EDT i RT20 w sali 513	7
Rysunek 4: Model numeryczny sali 512 – widok 1	9
Rysunek 5: Model numeryczny sali 512 – widok 2	9
Rysunek 6: Model numeryczny sali 513 – widok 1	10
Rysunek 7: Model numeryczny sali 513 – widok 2	10
Rysunek 8: Histogram wartości czasu pogłosu RT20 dla sali 512	11
Rysunek 9: Histogram wartości czasu pogłosu RT20 dla sali 513	11
Rysunek 10: Wartość RT20 w zależności od częstotliwości dla sali 512	11
Rysunek 11: Wartość RT20 w zależności od częstotliwości dla sali 513	11
Rysunek 12: Histogram wartości współczynnika STI w sali 512	12
Rysunek 13: Histogram wartości współczynnika STI w sali 513	12

Spis tabel:

Tabela 1: Wartości współczynnika STI i odpowiadający im stopień zrozumiałości mowy.	5
Tabela 2: Zmierzone średnie wartości EDT i RT20 w salach 512 i 513	7
Tabela 3: Wartość współczynnika STI dla sal 512 i 513.....	7
Tabela 4: Zmierzone i oczekiwane wartości czasu pogłosu	8

Tabela 5: Obliczone oraz oczekiwane wartości współczynnika transmisji mowy	8
Tabela 6: Sposób wykończenia sal	12
Tabela 7: Wartości współczynnika pochłaniania dla poszczególnych materiałów wykończeniowych	13

Wstęp

Niniejszy dokument zawiera opis rozwiązań z zakresu akustyki dla sal 512 i 513 budynku D UAM w związku z planowanym remontem sal.

1 Podstawa i zakres opracowania

1.1 Podstawa formalna

Wniosek ZP1/00000070832 z dnia 16 kwietnia 2026 roku, złożony przez Jarosława Milewskiego i Bartosza Niezielskiego, zaakceptowany przez Marka Sobczaka.

1.2 Podstawa merytoryczna

- [1] PN-EN ISO 3382-2:2009 Akustyka - Pomiar parametrów akustycznych pomieszczeń, Część 2: Czas pogłosu w zwyczajnych pomieszczeniach.
- [2] PN-B-02151-4:2015-06 Akustyka budowlana. Ochrona przed hałasem w budynkach, Część 4: Wymagania dotyczące warunków pogłosowych i zrozumiałości mowy w pomieszczeniach oraz wytyczne prowadzenia badań.
- [3] PN-EN 60268-16:2004 Urządzenia systemów elektroakustycznych, Część 16: Obiektywna ocena zrozumiałości mowy z wykorzystaniem współczynnika jakości transmisji.
- [4] Jerzy Sadowski, Akustyka w urbanistyce architekturze i budownictwie. Wydawnictwo Arkady, Warszawa 1971.
- [5] Andrzej Kulowski, Akustyka sal, zalecenia projektowe dla architektów. Wydawnictwa Politechniki Gdańskiej, Gdańsk 2011.
- [6] Marshall Long: „Architectural Acoustics”, Second Edition, Academic Press/Elsevier INC., Oxford 2014.

1.3 Zakres opracowania

Niniejszy dokument zawiera skrócony opis wyników pomiarów parametrów akustycznych oraz opis rozwiązań z zakresu akustyki pomieszczeń dla sal 512 i 513 w związku z ich planowanym remontem.

2 Lokalizacja sal

2.1 Lokalizacja budynku

Analizowane sale mieszczą się w budynku D, przy ul. Szamarzewkiego 89 w Poznaniu.

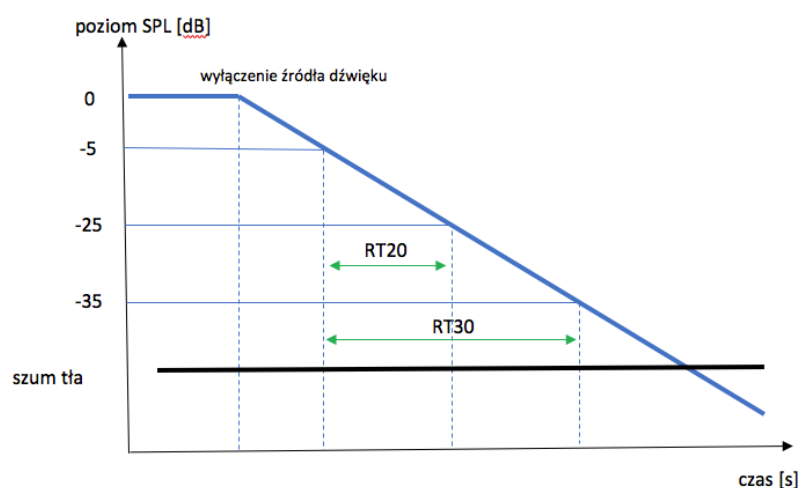
2.2 Funkcje sal

Zgodnie z deklaracją Zlecniodawcy sale są wykorzystywane do zajęć edukacyjnych, a w przyszłości planuje się również prowadzenie w nich zajęć terapeutycznych.

3 Najważniejsze parametry akustyczne pomieszczeń

3.1 Czas pogłosu

Czas pogłosu to jeden z najważniejszych parametrów akustyki pomieszczeń określający jakość akustyczną wnętrza, a zatem jakość odbieranej muzyki i zrozumiałość mowy. To czas, jaki jest potrzebny do spadku uśrednionej w przestrzeni gęstości energii akustycznej o 60 dB, po wyłączeniu źródła dźwięku. Nieodpowiedni czas pogłosu wpływa na niską zrozumiałość mowy oraz poprawność odbioru muzyki w pomieszczeniu. Wyrażenie wartości czasu pogłosu za pomocą jednej liczby zazwyczaj jest wystarczające, aby można było wyobrazić sobie warunki akustyczne panujące w danej przestrzeni. EDT (Early Decay Time) to parametr akustyczny opisujący początkową szybkość zaniku energii dźwięku w pomieszczeniu, wyznaczany z pierwszych 10 dB spadku krzywej zaniku i przeliczany do 60 dB – zgodnie z literaturą lepiej koreluje z subiektywnym odczuciem pogłosowości w pomieszczeniu. W odniesieniu do sal koncertowych i innych obiektów, w których warunki akustyczne w sposób znaczący wpływają na komfort akustyczny pomieszczenia, aby dokładniej opisać zanik energii akustycznej w pomieszczeniu, podaje się wartości czasu pogłosu wyznaczone dla pasm oktawowych lub jeszcze dokładniej, dla pasm tercjowych. Na rysunku 1 pokazano zakresy odczytywania wartości parametrów RT20 i RT30 z krzywej zaniku.

Rysunek 1: Odczytanie z krzywej zaniku wartości do określenia parametrów RT20 i RT30

3.2 Wartość współczynnika transmisji mowy STI

Współczynnik transmisji mowy STI (Speech Transmission Index) to obiektywny parametr określający stopień zrozumiałości mowy. Przyjmuje wartości od 0 do 1 w następującej skali:

Tabela 1: Wartości współczynnika STI i odpowiadający im stopień zrozumiałości mowy.

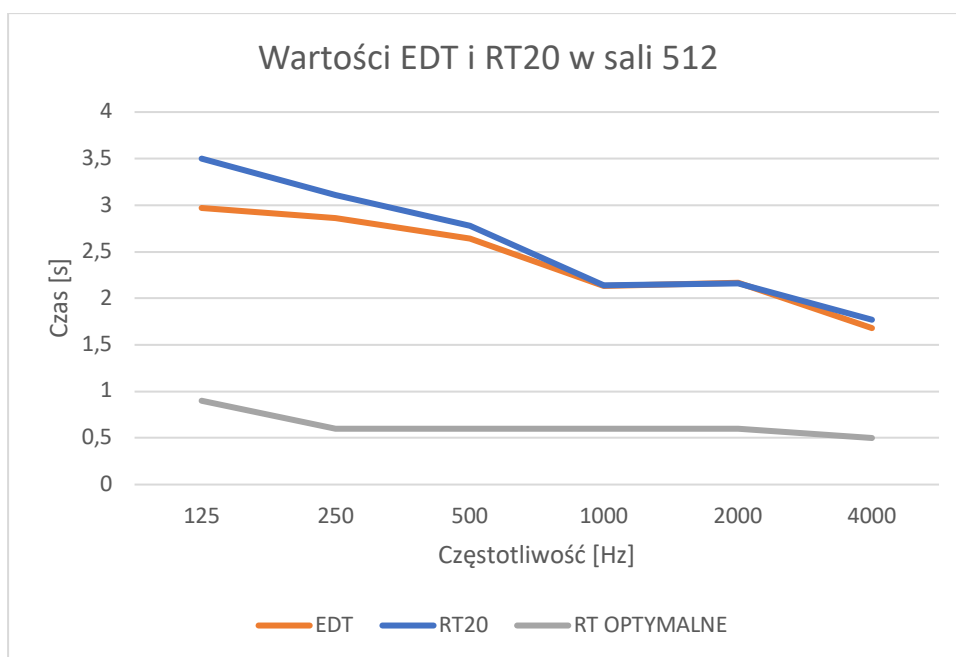
Wartość współczynnika STI	Stopień zrozumiałości mowy
0,75-1	Doskonała
0,6-0,75	Dobra
0,45-0,6	Zadowalająca
0,3-0,45	Słaba
0-0,3	Zła

4 Pomiary parametrów akustycznych sal

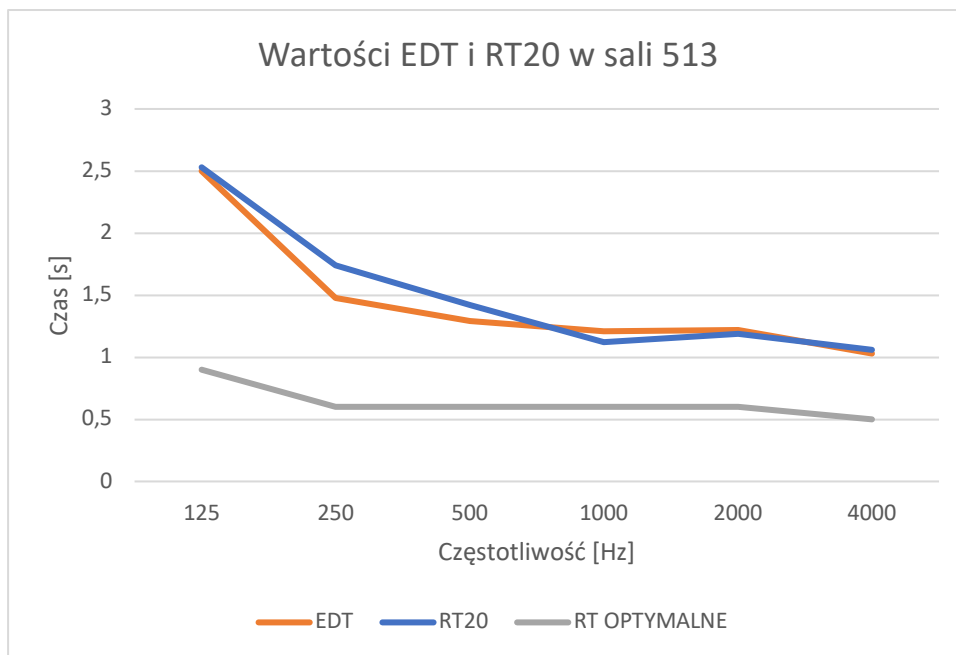
W dniu 20 kwietnia 2026 przeprowadzono pomiary parametrów akustycznych sal. Pomiary wykonano zgodnie z zaleceniami norm. Do pobudzenia pomieszczeń wykorzystano wszechkierunkowe źródło Neotek Dodecahedron DO12-PLUS wraz z dedykowanym wzmacniaczem. Mikrofony pomiarowe to iSEmCom EMX7150. Pomiary wykonano dla 3 różnych pozycji źródła dźwięku. Wykorzystano 8 mikrofonów pomiarowych rozstawionych równomiernie w przestrzeni każdej z sal. Zmierzono łącznie 24 kombinacje źródła dźwięku – mikrofon pomiarowy dwukrotnie przekraczając tym samym wymagania normatywne. Odpowiedzi impulsowe zarejestrowano za pomocą programu REW Pro. W czasie wykonywania pomiarów w salach obecna była jedna osoba.

4.1 Czas pogłosu

Wykorzystując opcje programu REW Pro (obliczanie czasu zaniku dźwięku z analizy krzywej zaniku, uzyskanej przez całkowanie w odwróconym czasie kwadratu odpowiedzi impulsowej) wykonano wykresy zależności czasu pogłosu od częstotliwości. Rysunek numer 2 przedstawia widmowe charakterystyki czasu pogłosu w sali 512, a Rysunek 3 przedstawia widmowe charakterystyki czasu pogłosu w sali 513. Kolorem szarym zaznaczono optymalną wartość czasu pogłosu RT20 dla sal lekcyjnych.

Rysunek 2: Zmierzone wartości EDT i RT20 w sali 512

Rysunek 3: Zmierzone wartości EDT i RT20 w sali 513

W Tabeli 2 pokazano zmierzone średnie wartości EDT i RT20 w salach 512 i 513.

Tabela 2: Zmierzone średnie wartości EDT i RT20 w salach 512 i 513

Sala	EDT [s]	RT20 [s]
512	2,4	2,6
513	1,5	1,5

4.2 Współczynnik zrozumiałości mowy STI (Speech Transmission Index)

Wartości współczynnika STI obliczono z wykorzystaniem funkcji programu EASERA Pro firmy AMFG GmbH zgodnie z wymaganiami normatywnymi. W obliczeniach uwzględniono zmierzony w sali poziom tła. Tabela numer 3 przedstawia obliczone wartości współczynnika transmisji mowy.

Tabela 3: Wartość współczynnika STI dla sal 512 i 513

Sala	STI
512	0,43
513	0,52

5 Analiza wyników pomiarów

5.1 Czas pogłosu

Zmierzone wartości czasu pogłosu to odpowiednio 2,6 sekundy dla sali 512 i 1,5 sekundy dla sali 513. Zgodnie z normą PN-B-02151-4:2015-06 sala o kubaturze do 250 m³ przeznaczona do komunikacji słownej, powinna spełniać wymaganie dotyczące maksymalnego czasu pogłosu $RT_{20} \leq 0,6$ sekundy w pasmach oktaowych od 250 do 4 kHz. W paśmie 125 Hz dopuszcza się wartość większą o maksymalnie 30% w stosunku do wartości granicznej. Zmierzone wartości czasu pogłosu przekraczają zalecaną wartość. W Tabeli 4 pokazano zmierzone i oczekiwane wartości czasu pogłosu dla analizowanych sal.

Tabela 4: Zmierzone i oczekiwane wartości czasu pogłosu

Sala	Czas pogłosu [s] zmierzony	Czas pogłosu [s] oczekiwany
512	2,6	$\leq 0,6$
513	1,5	$\leq 0,6$

5.2 Współczynnik zrozumiałości mowy STI

Obliczenia wartości wskaźnika transmisji mowy STI wykonano zgodnie z zaleceniami norm wykorzystując pośrednią metodę pomiaru. Współczynnik zrozumiałości mowy przyjmuje wartości 0,43 dla sali 512 i 0,52 dla sali 513, a więc odpowiednio w zakresie „słabej” zrozumiałości mowy dla sali 512 i w zakresie „zadowalającej” zrozumiałości mowy dla sali 513. Norma wymaga, aby wskaźnik STI był nie mniejszy niż 0,60. Wartość ta powinna być spełniona jako średnia z punktów pomiarowych w obszarze słuchaczy, przy czym żaden pojedynczy wynik nie może być niższy o więcej niż 0,05 od wartości wymaganej, czyli w praktyce nie powinien spaść poniżej 0,55. Wymaganie to dotyczy warunków typowej komunikacji słownej i obowiązuje także w salach wyposażonych w system nagłośnieniowy, co oznacza, że zarówno akustyka pomieszczenia, jak i jakość systemu nagłośnieniowego muszą wspólnie zapewnić odpowiednią zrozumiałość mowy.

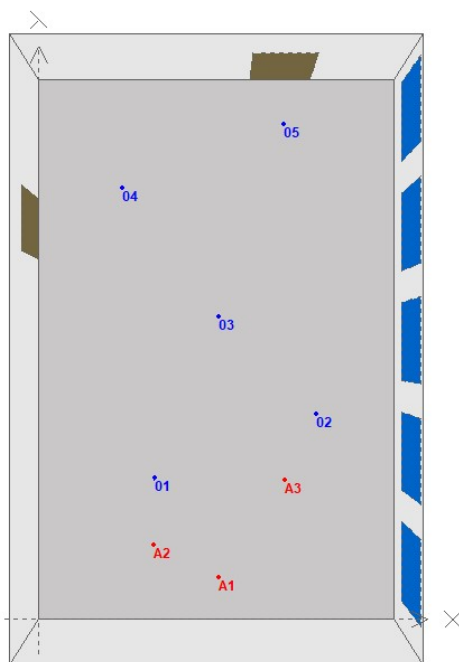
Tabela 5: Obliczone oraz oczekiwane wartości współczynnika transmisji mowy

Sala	Obliczone STI	Oczekiwane STI
512	0,43	$> 0,6$
513	0,52	$> 0,6$

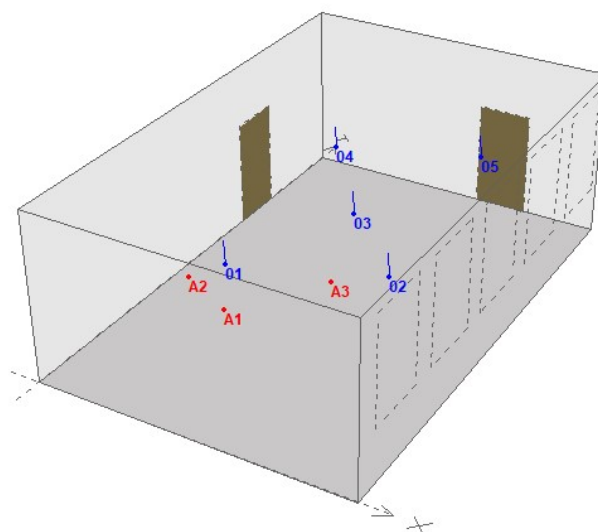
6 Rozwiązania z zakresu akustyki wnętrz

6.1 Model komputerowy

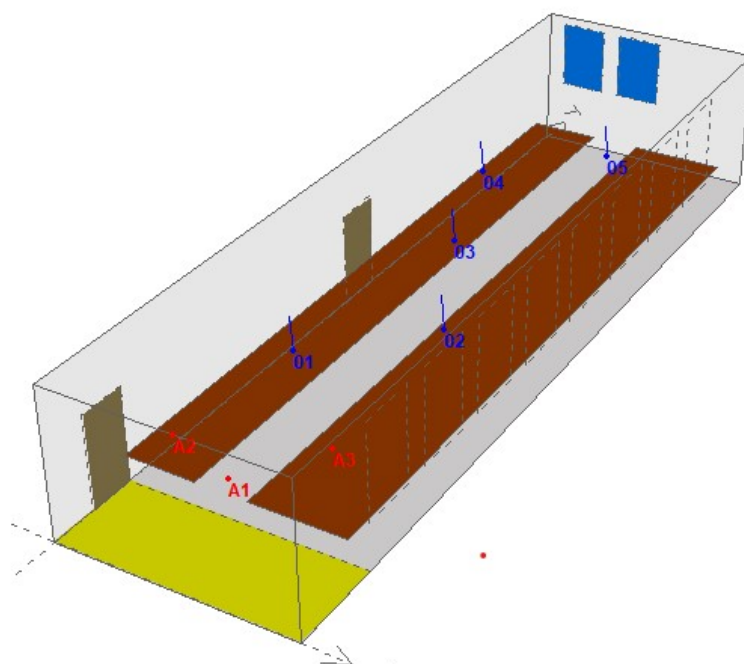
W celu analizy warunków akustycznych pomieszczenia, przy pomocy oprogramowania CATT Acoustic stworzono modele numeryczne sali 512 i 513. Wartości chłonności i rozpraszania poszczególnych powierzchni i elementów wykończeniowych pomieszczenia przypisano korzystając z danych literaturowych oraz danych z kart katalogowych. Z wykorzystaniem modelu przeanalizowano własności akustyczne pomieszczeń. Wszystkie obliczenia i wykresy umieszczone w niniejszym opracowaniu wykonano z wykorzystaniem funkcji programu CATT Acoustic. Model analizowano dla trzech pozycji źródeł i pięciu pozycji odbiorników zgodnie z sugerowaną przez oprogramowanie liczbą promieni i z uwzględnieniem dyfrakcji. Rysunki o numerach od 4 do 7 przedstawiają widoki modeli wykorzystanych do analizy.

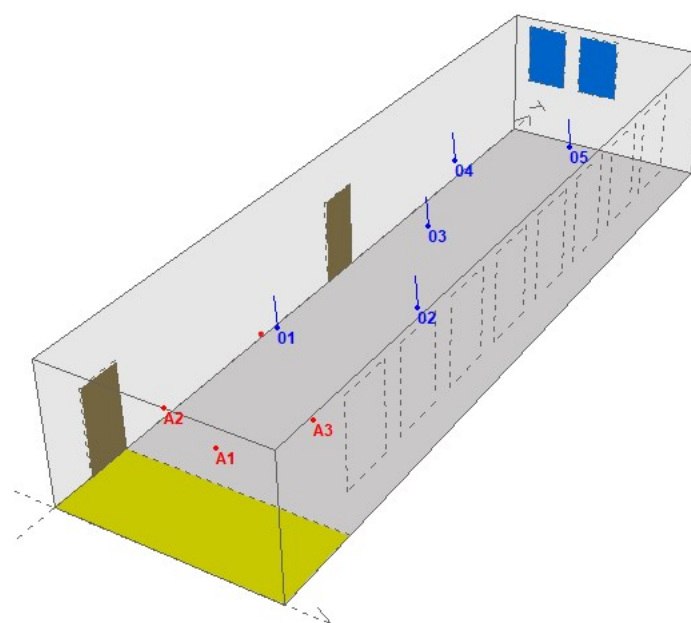
Rysunek 4: Model numeryczny sali 512 – widok 1

Rysunek 5: Model numeryczny sali 512 – widok 2

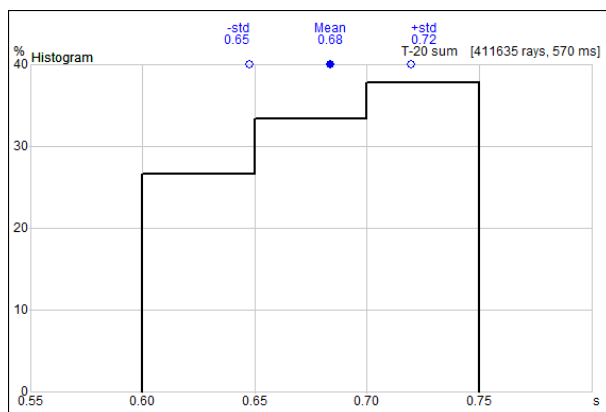
Rysunek 6: Model numeryczny sali 513 – widok 1

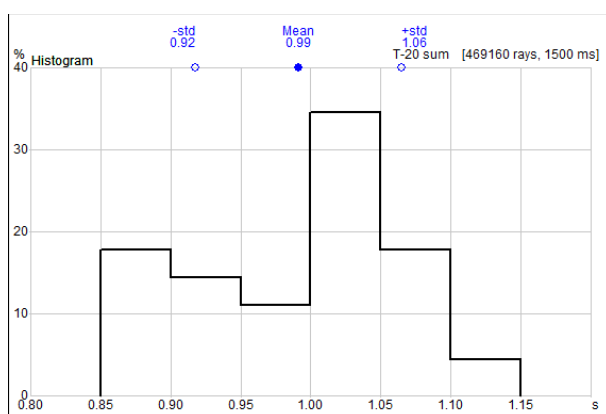
Rysunek 7: Model numeryczny sali 513 – widok 2

6.2 Czas pogłosu

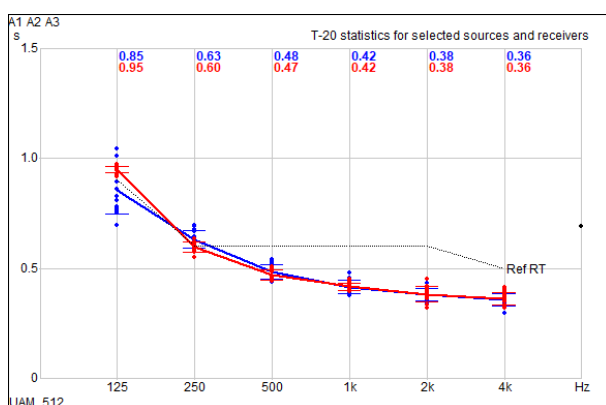
Zgodnie z wymaganiami normatywnymi czas pogłosu w analizowanych salach nie powinien przekraczać wartości 0,6 sekundy dla pasm w zakresie od 250 Hz do 4 kHz. W wyniku symulacji uzyskano średnią wartość czasu pogłosu RT20 równą 0,7 sekundy dla sali 512 oraz 1 sekundę dla sali 513, jednakże uzyskano wartości mniejsze niż 0,6 sekundy dla pasm określonych w normie. Histogramy wartości czasu pogłosu w poszczególnych salach pokazują rysunki numer 8 i 9. Rysunki 10 i 11 przedstawiają zależność czasu pogłosu RT20 od częstotliwości.

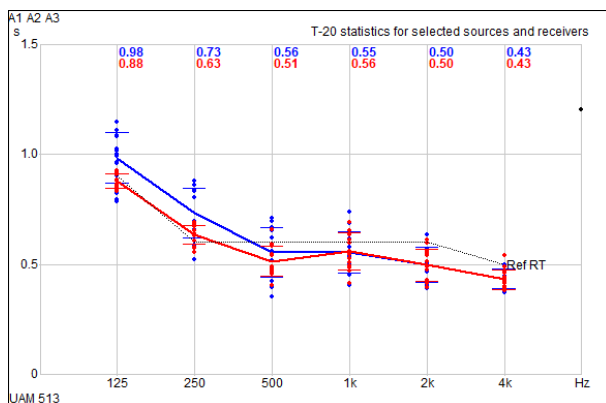
Rysunek 8: Histogram wartości czasu pogłosu RT20 dla sali 512

Rysunek 9: Histogram wartości czasu pogłosu RT20 dla sali 513

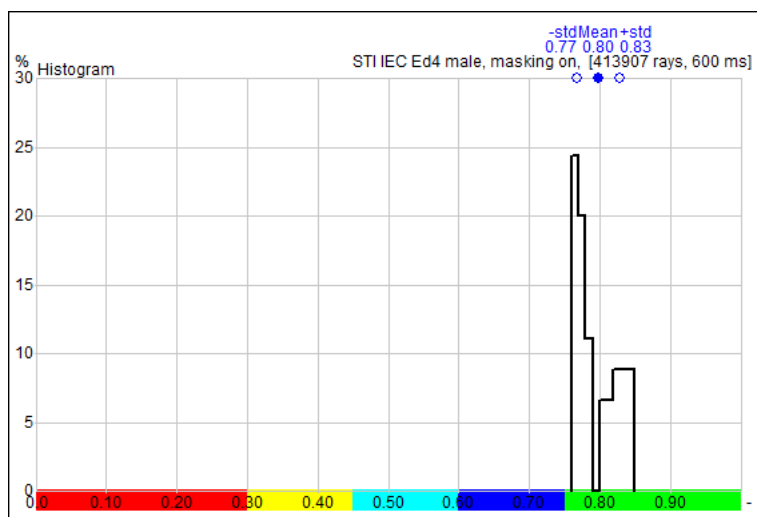
Rysunek 10: Wartość RT20 w zależności od częstotliwości dla sali 512

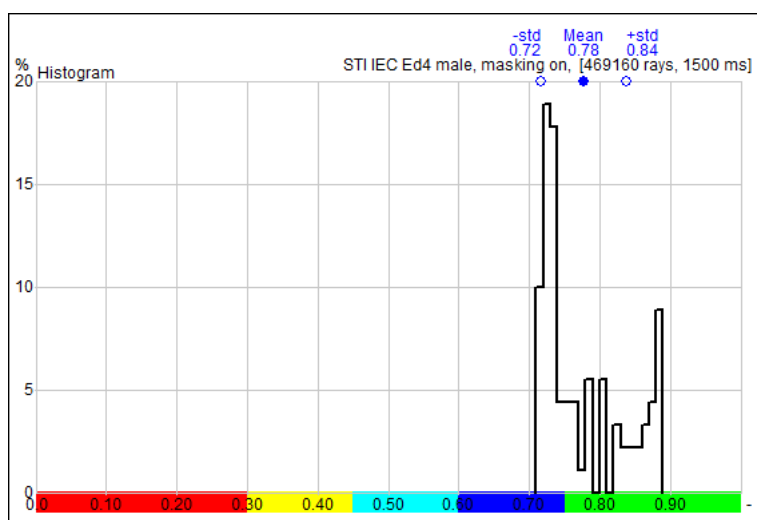
Rysunek 11: Wartość RT20 w zależności od częstotliwości dla sali 513

6.3 Zrozumiałość mowy

W modelach wykonano obliczenia wartości współczynnika STI. Uzyskano średnią wartość współczynnika STI równą 0,8 w sali 512 i 0,78 w sali 513. Uzyskane wyniki klasyfikują zrozumiałość w przedziale „doskonałej” zrozumiałości mowy. Histogram wartości STI pokazano na rysunkach 12 i 13.

Rysunek 12: Histogram wartości współczynnika STI w sali 512

Rysunek 13: Histogram wartości współczynnika STI w sali 513

6.4 Sposób wykończenia pomieszczenia

W tabeli 6 opisano sposoby wykończenia poszczególnych pomieszczeń.

Tabela 6: Sposób wykończenia sal

Sale 512 i 513	Sposób wykończenia
Sufity sal	Sufit podwieszany o wysokich wartościach współczynnika pochłaniania i wysokości podwieszenia 200 mm – np. Rockfon Blanka Activity
Tyłna ściana sali	Płyty Rockfon VertiQ; w sali 512 minimum 7 m ² a w sali 513 minimum 7,5 m ²

Tabela 7 przedstawia wartości chłonności poszczególnych zaproponowanych materiałów. W ramach prowadzonego remontu można wykorzystać materiały inne niż zaproponowane w opracowaniu, jednak wartości chłonności materiałów zamiennych nie mogą się różnić o więcej niż 5% osobno dla każdego z pasm.

Tabela 7: Wartości współczynnika pochłaniania dla poszczególnych materiałów wykończeniowych

Ustrój	Pasma częstotliwości [Hz]					
	125	250	500	1000	2000	4000
Sufit podwieszany Rockfon Blanka Activity	0,55	0,8	0,95	1	1	1
Płyty Rockfon VertiQ	0,25	0,75	1	1	1	1

7 Podsumowanie

Wyniki symulacji dla wartości czasu pogłosu i wartości współczynnika zrozumiałości mowy wskazują, że zastosowanie zaproponowanego wykończenia pomieszczeń pozwoli na uzyskanie pogłosu o odpowiednim czasie i barwie, oraz właściwego poziomu zrozumiałości mowy. W symulacji uzyskano niski rozrzut wartości wyżej wymienionych parametrów, co wskazuje na uzyskanie jednorodnych warunków akustycznych w całej przestrzeni każdej z sal. Uzyskane wartości poszczególnych parametrów są zgodne z wymaganiami normatywnymi i literaturowymi.

KONIEC OPRACOWANIA